

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

PERSONĀLA NOMA UN NODOKĻU PĀRSKATI

2022.

Saturs

1. Vispārīgā informācija	3
2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis par iznomātā personāla ienākumu un iesniedzamie pārskati.....	5
3. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par iznomātā personāla ienākumu un iesniedzamie pārskati	6
4. Piemēri	7
5. Saistošie normatīvie akti.....	9

1. Vispārīgā informācija

Metodiskais materiāls sniedz palīdzību nodokļu piemērošanā un pārskatu iesniegšanā juridiskām personām – **personāla nomniekiem**, kas savā saimnieciskajā darbībā izmanto iznomāto personālu.

Personāla noma ir **iznomātāja** darbinieku nosūtīšana apmaiņā pret atlīdzību personāla nomniekam, lai darītu darbu saistībā ar personāla nomnieka saimniecisko darbību Latvijā.

Personāla iznomātājs ir **Latvijas nerezidents**, kuram **nav** pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā.

Iznomātais personāls ir jebkura **fiziska persona** – gan Latvijas rezidents, gan nerezidents. Iznomātais personāls ir **darba ņēmēji**.

Personāla nomnieks ir **Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība** Latvijā. Personāla nomnieks ir **darba devējs**.

Personāla nomas pazīmes:

- personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;
- personāla nomnieks nosaka iznomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;
- personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā ir darba vai atpūtas vietas esība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;
- atlīdzību par personāla nomu aprēķina atkarībā no iznomātā personāla darba laika, paveiktā darba;
- personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

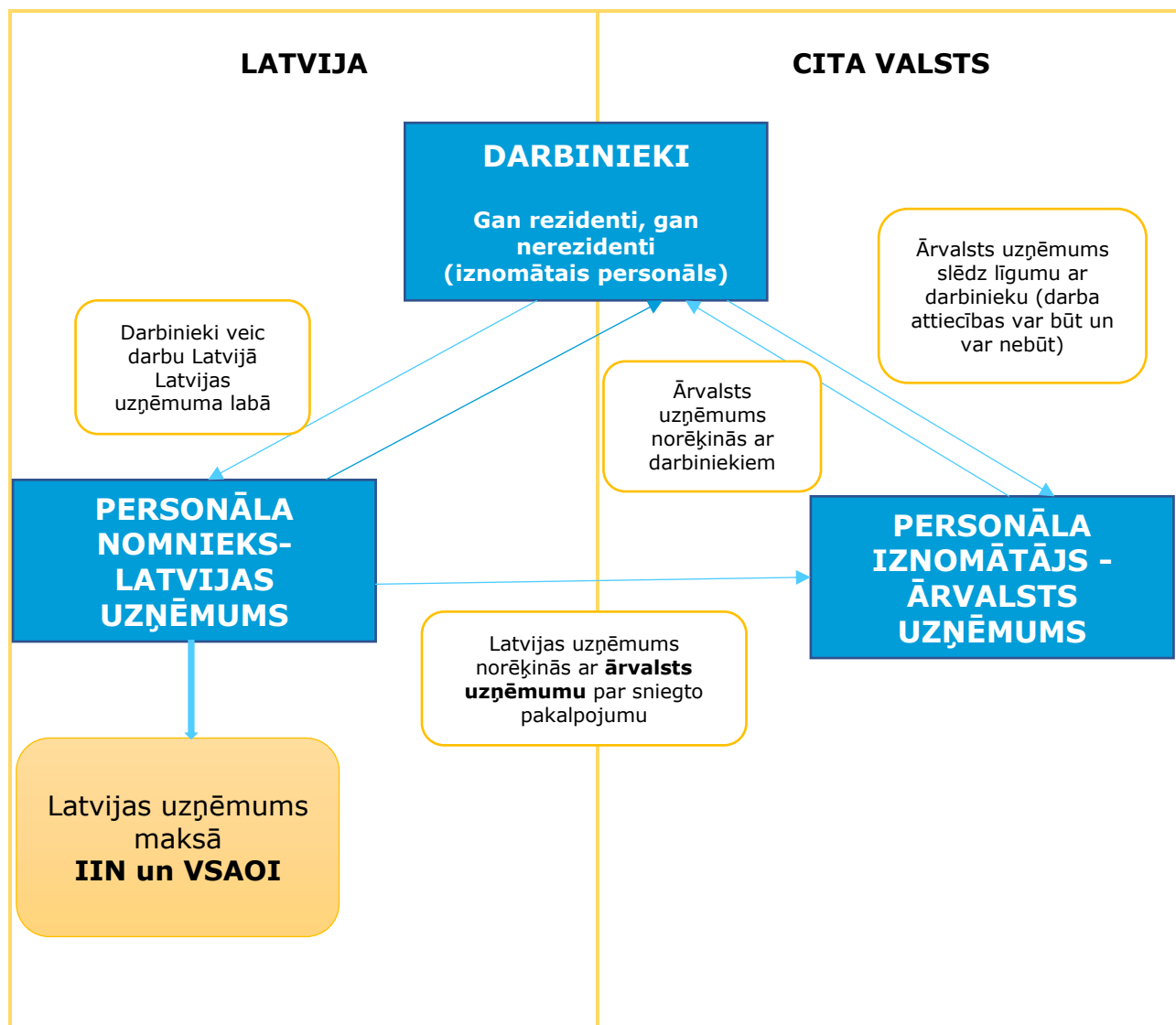
Personāla nomas pazīmes izvērtē kontekstā ar personāla nomas definīciju. Personāla noma pastāv, ja ir vismaz viena pazīme.

Personāla nomnieku identificē, ņemot vērā atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu, tajā skaitā (bet ne tikai) izvērtē, vai pēc personāla nomnieka un personāla iznomātāja noslēgtā līguma personāls tiek nodots citai personai, lai veiktu darbības saistībā ar šīs citas personas saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstī (šādā gadījumā par personāla nomnieku ir atzīstama šī cita persona, kuras labā personāls veic darbu).

[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.¹ pants.](#)
[Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)

Personāla nomu raksturo trīspusējas attiecības:

Piemērs

Latvijas uzņēmumam (SIA), kas sniedz būvniecības un montāžas pakalpojumus, ir jāizpilda pasūtījums, kura veikšanai nepieciešami augsti kvalificēti speciālisti. Latvijas uzņēmums noslēdz līgumu ar ārvalsts uzņēmumu par atbilstošas kvalifikācijas darbinieku nosūtīšanu uz Latvijas uzņēmumu atsevišķu montāžas darbu veikšanai. Ārvalsts uzņēmums izraksta Latvijas SIA rēķinu par sniegto pakalpojumu, pakalpojuma izmaksas nosaka atkarībā no nosūtīto darbinieku paveiktā darba. Latvijas SIA ir **personāla nomnieks**, jo ārvalsts uzņēmuma nosūtītais personāls veic darbu saistībā ar Latvijas uzņēmuma saimniecisko darbību un ir personāla nomas pazīmes:

- Latvijas uzņēmums nosaka darbiniekiem nepieciešamo kvalifikāciju;
- ārvalsts uzņēmuma darbinieki darbu veic Latvijas uzņēmuma vadībā un uzraudzībā;
- ārvalsts uzņēmums atlīdzību par sniegto pakalpojumu aprēķina atkarībā no nosūtīto darbinieku paveiktā darba.

Piemērs

Latvijas uzņēmums nodarbojas ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu un tam ir Nodarbinātības valsts aģentūras izsniegta licence. Šis uzņēmums

savus darbiniekus, ar kuriem tas ir noslēdzis darba līgumu, nosūta darba veikšanai citā Latvijas uzņēmumā, pamatojoties uz abu uzņēmumu starpā noslēgto līgumu. Algu darbiniekiem, kuri ir nosūtīti strādāt otra Latvijas uzņēmuma labā un vadībā, turpina maksāt pirmais Latvijas uzņēmums. Uzņēmumi savstarpēji norēķinās par sniegto darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu.

Šādas attiecības **nav** personāla noma **nodokļu** normatīvo aktu izpratnē un otram Latvijas uzņēmumam nav pienākums par šiem darbiniekiem aprēķināt un maksāt algas nodokļus. Algas nodokļus par nosūtītajiem darbiniekiem maksā pirmais Latvijas uzņēmums.

2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis par iznomātā personāla ienākumu un iesniedzamie pārskati

Iznomātā personāla ienākums **ir ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – IIN) apliekams ienākums** gan Latvijas rezidentam, gan nerezidentam (nodarbinātajam) neatkarīgi no tā, kas darbinieka labā saņem šo ienākumu.

Personāla nomnieks aprēķina IIN par iznomātā personāla ienākumu:

- **pamatojoties uz** personāla iznomātāja iesniegtu **informāciju par** darbiniekiem un katra darbinieka darba **samaksu** (nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā VSAOI, kā arī pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi, ja to samaksu apliecina ārvalstu nodokļu administrācijas apstiprināts dokuments); **vai**
- ņemot vērā personāla nomnieka **kopējo maksājumu** personāla iznomātājam, ja personāla iznomātājs nesniedz informāciju, kas ļauj identificēt katra darbinieka ienākumu. Šādā gadījumā uzskata, ka katrs nodarbinātais ir saņēmis ienākumu **vienādās daļās** no kopējās personāla iznomātājam izmaksātās atlīdzības (nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas).

Personāla nomnieks no iznomātā personāla ienākuma:

- ietur IIN un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23.datumam;
- par ieturēto IIN līdz izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam iesniedz:
 - ✓ **par rezidentu** – paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām¹, norādot ienākuma veida **kodu 1043** "Iznomātā personāla ienākums";

¹ Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem" 1. vai 2.pielikums.

✓ **par nerezidentu** – pārskatu par fiziskās personas – nerezidenta – gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā², norādot kodu 15 "Darba alga".

Veicot nodokļa aprēķinu, piemēro aktuālās attiecīgajā taksācijas gadā likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteiktās likmes.

Ienākumam vispārējā gadījumā personāla nomnieks piemēro IIN **23 %** likmi.

3. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par iznomātā personāla ienākumu un iesniedzamie pārskati

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk – VSAOI) **objekts** ir viss iznomātā personāla ienākums, no kura jāietur IIN.

Veicot VSAOI aprēķinu, piemēro aktuālās attiecīgajā taksācijas gadā likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktās likmes.

Personāla nomnieks kā darba devējs:

- ne vēlāk kā vienu stundu pirms iznomātais darbinieks sāk darbu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā ziņas par darba ņēmējiem³ un **reģistrē** to kā **darba ņēmēju**;
- nosaka katra iznomātā darbinieka VSAOI objektu un **aprēķina VSAOI**, reizinot iemaksu objektu ar atbilstošo VSAOI likmi (kas atbilst attiecīgā darba ņēmēja statusam);
- līdz nākamā mēneša 17. datumam **iesniedz darba devēja ziņojumu**⁴ un līdz 23.datumam iemaksā budžetā ziņojumā deklarētās VSAOI;
- triju darbdienu laikā pēc tam, kad iznomātais darbinieks pārtrauc darbu, iesniedz ziņas par darba ņēmējiem par statusa zaudēšanu.

Ja iznomātajam darbiniekam **ir** citas valsts kompetentās iestādes izsniegts **A1** sertifikāts, par viņu **neiesniedz** ziņas par darba ņēmējiem, VSAOI **neveic un** darba devēja **ziņojumā nenorāda**.

² Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 4.pielikums.

³ Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" (turpmāk – Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827) 1.pielikums.

⁴ Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 3.pielikums.

4. Piemēri

Piemērs

SIA "Zīle" noslēdz ar Polijas komersantu personāla nomas līgumu no 1.jūlija līdz 31.jūlijam. SIA "Zīle" 31.jūlijā norēķinās ar Polijas komersantu par jūlijā sniegto personāla nomas pakalpojumu. Polijas komersants iesniedz SIA "Zīle" dokumentāri apliecinātu informāciju par maksājumiem, kas veikti saistībā ar personāla nomas pakalpojumu, – 1800 euro mēnesī, t. sk. atlīdzība komersantam par pakalpojumu – 300 euro un darbaspēka izmaksas – 1500 euro, kas ietver arī Latvijā veicamās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI) par šādām personām:

- **Anna** (personas kods 1010XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 400,00 euro mēnesī;
- **Jānis** (personas kods 0110XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 500,00 euro mēnesī;
- **Juris** (personas kods 0111XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 600,00 euro mēnesī.

SIA "Zīle" :

- 1) 1.jūlijā par Annu, Jāni un Juri iesniedz ziņas par darba ņēmējiem, norādot datumu, kad iegūts darba ņēmēja statuss, un ziņu kodu 11;
- 2) aprēķina ieturamo IIN no iznomātā personāla ienākuma.

Iznomātā personāla ienākums ietver VSAOI darba devēja daļu.

Nodokļu aprēķināšanai bruto ienākumu nosaka, atskaitot VSAOI darba devēja daļu:

- **Annas:**

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 323,65 euro (400 euro : 1,2359), (t. i., 400 euro = 323,65 euro + 323,65 euro x 23,59 %),

– IIN no mēneša darba samaksas ir **70,64 euro** un to aprēķina šādi:

- 323,65 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 74,44 euro,
- 323,65 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 33,98 euro,
- 33,98 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 6,80 euro,
- 74,44 euro – 6,80 euro = 70,64 euro.

- **Jāņa:**

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 404,56 euro (500 euro : 1,2359), (t. i., 500 euro = 404,56 euro + 404,56 euro x 23,59 %),

– IIN no mēneša darba samaksas ir **84,55 euro** un to aprēķina šādi:

- 404,56 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 93,05 euro,
- 404,56 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 42,48 euro,
- 42,48 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 8,50 euro,
- 93,05 euro – 8,50 euro = 84,55 euro.

- **Jura:**

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 485,48 euro (600 euro : 1,2359), (t.i., 600 euro = 485,48 euro + 485,48 euro x 23,59 %),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir **101,46 euro** un to aprēķina šādi:

- 485,48 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 111,66 euro,
- 485,48 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 50,98 euro,
- 50,98 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 10,20 euro,

• 111,66 euro – 10,20 euro = 101,46 euro.

3) līdz 17.augustam par Annu, Jāni un Juri iesniedz darba devēja ziņojumu par jūliju un tajā deklarētās VSAOI samaksā līdz 23.augustam.

!!! Riska nodeva par iznomāto personālu darba devēja ziņojumā nenorāda.

4) līdz 3.augustam iesniedz ziņas par darba ņēmējiem par Annu, Jāni un Juri ar kodu 25 – par darba ņēmēja statusa zaudēšanu;

5) IIN ieskaista budžetā līdz 23.augustam un līdz 15.augustam iesniedz paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām.

Piemērs

Alsu, Elifs un Ellena ir Latvijas nerezidenti, kurus ārvalsts komersants nosūta strādāt Latvijā periodā no 1.maija līdz 15.maijam pie Latvijas komersanta "LVLV". Alsu, Elifam un Ellenai nav izsniegts A1 sertifikāts.

Personāla iznomātājs – ārvalstu komersants – iesniedz personāla nomniekam – Latvijas komersanta "LVLV"- "dokumentāri apliecinātu informāciju par maksājumiem, kas veikti saistībā ar personāla nomas pakalpojumu, – 2000 euro, t. sk. atlīdzība ārvalsts komersantam par pakalpojumu – 500 euro un darbaspēka izmaksas par triju personu mēneša kopējo darba samaksu (nenorādot katras personas darbaspēka izmaksas) – 1500,00 euro, kas ietver arī Latvijā veicamās VSAOI.

Par sniegto personāla piegādes pakalpojumu Latvijas komersants "LVLV" 17.maijā samaksā ārvalsts komersantam 2 000 eiro.

Latvijas komersants "LVLV":

1) 1.maijā par Alsu, Elifu un Ellenu iesniedz ziņas par darba ņēmējiem, norādot datumu, kad iegūts darba ņēmēja statuss, un ziņu kodu 11;

2) aprēķina katras personas ienākumu un IIN

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 404,56 euro (1500 euro : 3 = 500 euro; 500 euro : 1,2359), (t. i., 500 euro = 404,56 euro + 404,56 euro x 23,59 %),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir **84,55** euro:

• 404,56 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 93,05 euro,

• 404,56 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 42,48 euro,

• 42,48 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 8,50 euro,

• 93,05 euro – 8,50 euro = 84,55 euro.

3) līdz 15.jūnijam iesniedz pārskatu par fiziskās personas – nerezidenta – gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā un līdz 23.jūnijam samaksā IIN;

4) līdz 17.jūnijam iesniedz darba devēja ziņojumu par Alsu, Elifu un Ellenu, deklarējot tajā iemaksu objektu un aprēķinātas VSAOI, un līdz 23.jūnijam samaksā ziņojumā deklarētās VSAOI;

5) 17.maijā iesniedz ziņas par darba ņēmējiem ar kodu 25 un norāda 15.datumu, kad Alsu, Elifs un Ellena zaudē darba ņēmēja statusu.

5. Saistošie normatīvie akti

Likums "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)"

Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība](#)"

Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumi Nr.677 "[Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem](#)"

Likums "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)"

Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)"